

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Ezerkezesség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrsésére nem vállal felelősséget.

Előfizetők és hirdetősek s
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 27.

A Rajna öre.

Németország a francia-német háború kitörése előtt dalban köszöntötte a németek felkelő napját.

Felhangzott a hazai dal a Wacht am Rhein! — és ennek a harci dalnak felújítása emlékezteti Franciaországot arra, hogy a germán faj a gallokat nem bocsátja át a vizen, hanem Elzász és Lotharingiáért megbirkózik vele.

A mi apró németjeink, kik magukat nagynémeteknek nevezik amott a Lajthán tul, szintén többször hangoztatják, viharosan éneklék azt a harci dalt, a Wacht am Rhein-t és befejezésül hangoztatják a *los von Ungarn!* — vagyis *el kell válni Magyarországtól!* című harci kiáltást.

Szegények! — nem akarják észre venni, hogy Ausztria Magyarország nélkül meg nem állhat, apró hercegecskék és grófságocskák alkotják ama nagy császárságot, amit Ausztriának neveznek.

Jó emberek! Magyarország csak élél Bécs nélkül és nélkülöttek, hanem Bécs és ti hova fogtok merülni Magyarországtól elszakadva!

A ma nagy Bécs lesz egy olyan város, aminő Achen, a hajdan híres királyt koronázó város és ma kisebb, mint egyik-

másik alföldi falunk, pedig csak nem koronáznak benne.

A bécsi büszkeség Magyarországgal együtt hatalmasság, Magyarország nélkül szurok, amibe beletapos a láb és csak zörögnek az állam csontjai.

Bécs Magyarország nélkül meg nem élhet, visszatér oda, ahol akkor volt, mikor Lotharingia: Károly és Sobieszky János lengyel király közös erővel elverték falai alul az ozmán hadat. Persze, vissza fogják óhajtani jó bécsieink az azóta febontott veres bástyát, melynek falairól sóhajtozva tekinthetnek Magyarország felé.

Node ismerjük a hamis hangot, melylyel minket rémitgetni akarnak.

Tudjuk jól, hogy épen ők találták fel azt a jelszót is, hogy Magyarország Ausztria nélkül meg nem élhet, a nagy szláv tengerben és ezért akartak bennünket tüzzel-vassal, akasztófával és golyóval osztrák-németekké átváltoztatni.

Haj! nagyot változott azóta a világ!

Még az is megesezt, hogy horvát és szerb testvéreinkkel megbékéltünk, pedig azok ám szlávok. A bécsi delegációban a horvát testvérek, ha nem magyarul ugyan, de magyar és horvátérdekeket védelmeztek.

Jellasich szobra Zágrábban Magyarország felé mutat ugyan felemelt kardjával, de nem azért, hogy horvát testvéreinket ösztökélje a támadásra, hanem azért, hogy rámutasson arra:

— Magyarországtól tanuljatok haza és alkotmány iránti törhetlen ragaszkodást!

Jó osztrákok! a Wacht am Rhein és a los von Ungarn-féle jelszavak nem politikai kihívások ma már, hanem értelmetlen dühöngések.

Minket, magyarokat, az 1723. évi 1. és 2. t.-c. arra kötelez, hogy miként Mária Terézia idejében tette volt a magyar, ellenetek és ha kell, biztatgatóitok ellen megvédjük a pragmatika szankció ama nagy eszméjét, hogy az osztrák ház örökös tartományai idegen kézre ne jussanak.

Amint tudták ezt a magyarok 1741-ben, Mária Terézia trónralépte idejében, úgy tudják ma is és a Rajna mellett álló ör nem a Lajtha mellé állított ör, mely utóbbinak sörényét is, hangját is nagyon jól ismerjük.

Száz éven át kizoztatok bennünket! — és most, amikor kiesik a kezeitekből a kizó szerszám, jajgatva sikongatjátok a Wacht am Rhein-t és a los von Ungarn-t!

Mi tudjuk, hogy a magyar törvényhozás által alkotott törvény mire kötelez bennünket! — de ti egy évszázad alatt csak azt tudtatok, hogy ami a tietek, az a tietek, ami pedig a mienk, az is a tietek!

A magyar nemzet becsülete azt követeli, hogy megállja helyét ott, ahova a törvény parancsolja.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Expedíció a Holdba!

Szenzációs utazás. Fontos találmányok.

Alsókosály, 1906. aug. 27.

... Mesés szép holdas éjszakáink vannak. Az ember ezeket a holdvilágos, bűvös estéket, az ábrándos meleg szívek csábos idejét szeretné elrabolni, elraktározni télire, a mikor zuzmarás, csikorgó időben majd meg eszi az Isten hidege.

Ezt persze nem lehet tenni, mert ennek a szép estnek az oka — a csábos hold, mely mindenkit meghódít, rabjává teszi. Ezt az okot pedig nem bírjuk. Hanem ha a holdnak egy darabkáját a zsebünkben hordozhatnók, — harmadszor, mindenkit elhódíthatnánk, először: a holdvilágos bűvös esték áru-lásából mesés összegeket lehetne összekaparin-tani.

E fulminális sikerek földuzzasztották kebleinket itt a görbeországi hegyek között s elhatároztuk, hogy egy expedíciót szervezünk. Célünk: toronyirányban a Hold.

Expedicionk már megkezdte a tárgyalásokat, a melyekről a következőket tartom érdemesnek a fölemlítésre.

A gyűlés, amelyet prima holdsugarak mellett tartottunk, az egyik utitársam, a ki elsőrendű kalaberező, javaslatot tett, hogy az utat egyfogatú bérkocsin tegyük meg. Ha tőlünk a Hold csakugyan 370.000 km. távolságra járja a kék vókot, akkor naponként 50 km. utat megtéve, — a melyet minden becsületes komfortáblis ló elbir (a melyik nem bírja, az a bpesti lómészárszékbe való) a Holdba 74.000 nap alatt jutunk el.

Trabuco tagtárs ezt az időt a mely bár csekély 209 évet tesz ki — sokallja, célszerűnek látná, ha más jáműhöz fordulnánk pl. automobilhoz, a mely igaz, hogy drágább, de gyorsabban vezet célhoz.

Pro és contra hangzottak el a vélemények, végül Habakuk közvetítő indítványt tett, a melyet a gyűlés határozottá emelt.

E szerint ezt az ügyet szakköröknek adjuk ki. A sokszorosított javaslatot elküldtük a nagyvárad egyfogatú bérkocsisoknak véleményezés végett.

A véletlen segítségünkre sietett. Egy napon úgy reggeli tájon, az orrunk előtt pöfékelt el a Fedák Sári automobilja és mamája, (Zsazsa akkor Kolozsvárt játszott.) Tudtuk, hogy ennek az automobilnak (rövidítve autonobil) nem sokára vissza kell jönni, mert itt már a világ vége közeleg és Zsazsát a mamája nem fogja elhagyni. Mi pedig egy szakértő autonoblistával okvetlenül akartunk tárgyalni. Jobb médiumot aligha találtunk volna, mint Zsazsa kocsivezetője, a ki minden poklokot és Tündérligeten keresztül tudja az utat s a szélszélyes masinának mindenféle fortélyait.

Igen ám, de hogyan állítsuk meg visszatértében az autonoblit?

Elhívtuk a vasuti baktert. Fölállítottuk egy az ég felé törekedő jegenye fának a tetejébe. A kezébe adtuk a vörös zászlót.

Éppen idejében. A messze látóval a bakter észre vett egy mozgó fekete pontot. A piros zászlóval elkezdett tüzkigyókat rajzolni a levegőbe. És a fekete pont mind nagyobb és nagyobb lett — mikorra hozzánk ért egész nagyságában illette — billette formás időmait és a vészjelzésre megállott.

Tankönyvek,

valamint mindennemű **író-rajz és festőszerek a legnagyobb választékban** kaphatók:

Sebő Imre,

könyv- és papír kereskedésében, **Nagyváradon.**

Fő-üzlet: **Fő-utca.** Telefonszám: **276.**

1748.

Fiók-üzlet: **Nagypiac-tér.** Telefonszám: **152.**

De mit mondjunk rólatok, a Wacht am Rheint énekelő és los von Ungarn-t kiabálókról?!

Adjátok vissza nekünk hazánk elszakított testét, Dalmáciát!

Dús László.

A képviselőház új háznagya. Tóth Jánosnak kultuszminiszteri államtitkárrá való kinevezésével megüresedett háznagyi állásra az egyedüli komoly jelölt Leszkay Gyula. Vanak sokan, akik Putnoki Mór képviselőt szeretnék ez állásban látni. sőt a legutóbbi napokban Barabás Béla jelöltsége is szóba került. A kormány ebben a kérdésben még nem foglalt állást; biztosra vehető, hogy a kormány jelöltjével szemben a többi kandidátus önként félre fog állni, minthogy a háznagy megválasztása mindig egyhangulag szokott megtörténni.

Wekerle és Kossuth tanácskozásai.

A miniszterek egymásután térnek vissza a fűrdőhelyekről, ahol a politika izgalma kipihenték. Hazaérkezett Kossuth Ferenc, aki utókurára Herkulesfürdőre ment. Itt fogja őt a hét végén felkeresni Wekerle miniszterelnök, aki közeli klopoidai birtokáról utazik oda, hogy a koalíció vezérével a sürgősebb politikai kérdésekről tanácskozzék. Nyilvánvaló, hogy a megbeszélések tárgyát első sorban az Ausztriával való viszonyok mikénti rendezése fogja képezni. A magyar kormánynak ebben a kérdésben már most álláspontot kell foglalnia, minthogy a magyar és osztrák szakreferensek még szeptember hó folyamán be akarják fejezni az előtanácskozásokat, melyek azután alapját fogják képezni a Wekerle és Beck között megindítandó tárgyalásoknak. Wekerle miniszterelnök az október 10-én összeülő országgyűlésnek valószínűleg már jelentést fog tehetni azokról az alapelvekről, amelyek szerint Ausztriával való viszonyunk a jövőben rendeztetni fog.

A herkulesfürdői tanácskozások előreláthatólag érinteni fogják azokat az áramlatokat is, melyek a függetlenségi pártban mutatkoznak. Ezek ugyan nem olyan természetűek, hogy csak valamelyes aggodalomra is okot nyújthatnának, mindazonáltal a kormányelnök hangoztatni fogja a legnagyobb többségi párt erősebb fegyelmességének és konszolidációjának szükségességét

Az 53. német katolikus nagygyűlés.

Az 53. német katolikus nagygyűlés befejezte tanácskozásait. Csütörtökön tartotta a gyűlés negyedik zárt ülését, melyen rendkívül fontos határozatokat fogadtak el. A különböző társadalmi osztályok érdekeit szolgáló határozatokat mind egyhangulag fogadták el, ami a német katolikus közönség nagy szociális érzéke és képzettségére vall. Az utolsó nyilvános nagygyűlésen Giesberts munkástitkár, birodalmi képviselő a munkásegyletek szerepéről és hivatásáról beszélt nagyon ügyesen. Utána Einig münsteri professzor beszélt a vallásról, kinyilatkoztatásról és tudományról. Majd felszólalt latin nyelven a pápa rendkívüli követe, Vanutelli biboros. Beszédében kifejezte azt a érdeklődést, amelylyel a Szentatya a német katolikusok működését kíséri. Gröber elnök záróbeszéde követelte a modern jogállam követelményeinek teljesítését a katolikus egyházra vonatkozólag is és azért a jezsuita törvény felfüggetését követeli. Munkálkodni és szervezkedni, ez a fő — ugymond — és e célból egyetértő munkára hívja fel az összes keresztény hívőket. A felekezeti és társadalmi béke a katolikus köztevékenység célja. Magunknak csak a munkát követeljük, a hasznot a hazának és a dicsőséget az Istennek és ezzel bezárta a fényesen sikerült esseni nagygyűlést.

Fischer kardinális ment még fel a szónoki emelvényre és konstata, hogy az állam, a kormányzóhatalom és a protestáns Németország maga alatt vágja el az ágat, ha a katolikus tábor gyöngíti, mert a szociáldemokráciát erősíti. Nem szabad a szabadságot elvonni azoktól, akik csak a közjó érdekében élnek vele, kéri, hogy a protestánsok és katolikusok közösen csináljanak frontot a sötétség ellen és hogy a gyűlés határozatait valóítsák meg.

Mikor a gyűlés 12 ezer tagja elénekelt a »Grosser Gott, wir loben dich« című éneket, Vanutelli biboros elragadtatásában a szószerke szaladt és így kiáltott fel:

Igérjük a tek. vásosi tanácsnak, Kedves Szerkesztő Urnak, hogy a szerzett kincsekből oly összeget adunk kamat gyanánt, hogy abból a nagyváradai tisztviselők fizetés rendezését egyszer s mindenkorra meg lehet oldani. Ilyen előnyös ajánlat mellett hisszük, hogy a város nem zárkozik el kérésünk teljesítése elől. Ha nem elég, igérjük:

1. hogy a nagyváradai aszfaltot Buffalo kocsijaival fogjuk kipróbáltatni, miután azt az Aszfaltipar társasága mi cebünkre kijavítja,

2. hogy hatalmas könyvtárt szerezzünk a városnak, a melyben Eötvös Károly munkái ép úgy meglesznek, mint a Katona Mihály költeményei.

3. hogy az Adorján Emil által építendő vigadóba képcsarnokot fogunk létesíteni, a melyben nemcsak Rafael (Irma) utánzatai; de az ifju festőművész nemzedék, sőt az Ecsedi bácsi festményei is láthatók lesznek,

4. hogy a vízvezetékét kijavítjuk, hogy abban vízi bornyuk és krokodilusok ne teremjenek,

5. végül pedig, hogy az összes nagyváradai újságíróknak államvasuti és városi villamos vasuti szabad jegyet szerzünk s havi 40 korona tollpénzt adunk. Egyben pedig szabadjegyet kapnak az Emkébe és Pannoniába, sőt időnkint a Bélák tárcáját is igénybe vehetik. (De csak kölcsön gyanánt.)

Ezek után pedig remélem senkisésem fog diszanciáciát beledobni az egyhangu pénzügyi bizottság tárgyalásába.

— Hoch die deutschen Katholiken!

Gröber harsogó hangon Dicsértessék a Jézus Krisztust mondott és a távozó ezrek dörgő hangon válaszoltak reá:

— »Amen«.

A szomszédok azzal bucsuztak el egymástól:

— A viszontlátásra Würzburgban.

Oszentsége X. Pius pápa a nagygyűlés üdvözetére a következő választ küldötte:

A Szentatya hálás szívvel fogadta a katolikus nagygyűlés hódolatát és ennek a hódolatnak a kifejezését. Örömmel eltelve várja a gyűlés gazdag sikerét egy a katolikus hit egységének gyarapodására, mint charitativ működés előmozdítására és kiterjesztésére nézve. A gyűlés iránt érzett meleg érdeklődésének bizonyítékeképpen atyai szeretettel apostoli áldását küldi.

A biharmegyei gazdasági egyesület választmányi gyűlése.

Nagy érdeklődés nyilvánult meg a biharmegyei gazdasági egyesület tegnapi igazgató választmányi ülésén a választmányi tagok részéről. Es méltán. Az egyesület választmánya tegnap több rendű nagyon is fontos kérdéssel foglalkozhatott s az ülés nem egy tárgya felett beható eszmecserébe bocsátkozott.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya Markovits Antal elnökle alatt tegnap gyűlést tartott, amelyen jelen voltak még: Telegdy József e. elnök. Eröss Rezső, Hoffmann Henrik, Jancsó Lajos, Juricskay Vid, Markovits Károly, Molnár Lajos, Olasz Elemér, Óváry Sándor, Szabadhegyi Géza, Szabó János, Székely Sándor, Zathureczky István, Weingärtner Andor titkár.

Markovits Antal elnök a tagokat üdvözlővén a gyűlést megnyitja s felhívja a titkár a tárgyak előterjesztésére.

A titkár előterjesztette a földmivélségi-miniszter leiratát a gyakorlati gazdatiszteknek okleveles tisztékké való minősítése tárgyában, melynek alapján a földmivélségi miniszter

Tek Főmérnöki Hivatall! Ne méltóztassék azt hinni, hogy ez képtelenség. Előre tudjuk, hogy azt fogja mondani.

»Ez abszurdum, mert másodsor: szilárd talaj nincs, a melyen a holdba macsicsozzék az automobilunk, először pedig: — a levegő csak 80 km magasságba öleli át földünk karcu derekát.

Ezeket a nekünk befűtülő érveket mi kezesen megkontrázzuk. Ugyanis találtunk föl egy olyan sütő gépet, a melyet ha az automobilra teszünk, az az alattunk levő levegő réteget megszilárdítja. A 80 km. — en felül pedig elővesszük az elraktározott levegőt s azt használjuk fel. Ezt a gépet azonban csak akkor hozzuk nyilvánosságra, ha expedíciónk szenzációs utjáról visszaérkezik.

És végül pedig — Kedves Szerkesztő Ur! Utazásunkról leírásokat, tapasztalatainkról ottani munkánkról értesítést küldünk s az sincs kizárva, hogy a Holdban fiok Magyarországot létesítünk s így a kivándorlókat ezután nem Oceánon kell majd átszállítani az új Világba, hanem az étheren a fiok Magyarországra.

Miután a közlekedés a levegőn és étheren keresztül akadályokba ütközik tudósításokat hetenkint egy-egyszámrá való fogunk küldeni.

Kegyes pártfogását kéri az expedíció nevében.

Tankréd.

A Zsazsa mamáját udvariasan letessékeltük s elláttuk apró csecse-beccsékkel, hogy vigye el aranyos Sárikájának. (A csecsebecsék között volt egy szerelmes levél, a melyet Sári intézett utóbbi nagyváradai vendégszereplése alkalmából az újságírókhoz.) A gép kezelővel, aki kezében tartja Zsaszának az életét, megkezdjük a tárgyalást. Az ő szakvéleménye oda gravitált, hogy miután az ut tiszta a Holdig, a legnagyobb sebességgel haladhatunk. óránként 100 km. sebességgel.

Ennek alapján napi 15 órát pöfökelve, tehát naponként 1500 km. utat téve 247 nap alatt jutnánk a Holdba.

Ez az ajánlat kedvező volt, mert hiszen fejletlen technikai eszközeinkkel nagyobb gyorsaságot nem érhetünk el. Zsaszát drótnélküli telefonon kértük föl, hogy csatlakozzék hozzánk. A horribilis hódításokban, és dáriusi kincsekben, a melyek ennek az utazásnak nyomában fakadnának — osztozkodunk. Adja az automobilját.

Zsazsa megköszönte ajánlatunkat, de — miután az ő hódításai és anyagi sikerei így is fölségesek — ajánlatunkat nem fogadja el. Nézzünk más automobil után.

Hát Kedves Szerkesztő Ur! honnan szerezek én pénzt egy becsületes, nem szeszélyes autonobil megvásárlására. Kegyeskedjék dr Hoványi Géza urnál pártfogolni. Miután célunk elérésére minden követ megmozgatunk (ut közben a Hold felé? Szerk.), a városi tanácshoz egy kérvényt nyújtottunk be, amelyben anyagi támogatást kérünk kétségkívül nagy sikerekkel járó expedíciónk céljának keresztülvitelére.

még a folyó évben módot nyújt az oklevéllel nem bíró gazdaszteknek a gyakorlati vizsga letételére. A választmány a midőn a miniszteri leiratot örömmel tudomásul vette, elhatározta hogy a gazdaszti címek használatánál előforduló visszáóságok ügyében felír a miniszterhez.

A földmivelésügyi miniszter tél folyamán rendezendő honi ipar tanfolyamokra 1000 koronát hajlandó engedélyezni. A választmány ezt köszönettel vette s elhatározta, hogy a tanfolyamra nézve javaslatát szeptember hó végén megteszi.

Biharvármegye közigazgatási bizottságának megkeresésére a választmány javaslatot tesz két önálló gazdasági ismétlő iskola felállítására.

Több oklevéllel nem bíró gazdasztek diplomás tiszté való minősítése tárgyában az egyesület nem javasolja az alaki képesítés alól való felmentésüket annyival is inkább, mivel mód van nyújtva arra, hogy a tél folyamán a gyakorlati vizsgát letehessek.

Több községi vásárkérdés elintézése után a titkár előterjeszti, hogy *Rubinek* Gyula az O. M. G. E. igazgató helyettese felkérte az egyesületet, nyilatkoznék arról, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti szervezetek újjászervezését miként vélné megoldandónak.

Az igazgatóválasztmány a gazdasági szakosztály javaslatára beható eszmecse után a kamarai rendszer szerinti kényszer társulás mellett foglalt állást. Es pedig egyelőre több vármegyére kiterjedő gazdasági kamara felállításával, amellel azonban a gazdasági egyletek társadalmi uton való működését érintetlenül fennhagyandónak véli a választmány.

Ezután az elnök a gyűlést berekesztette.

Az orosz forrongás.

Merénylet Stolipin ellen.

Pétervár, aug. 27. Egy szemtanu elbeszélése szerint *Stolipin* ellen intézett bombamerénylet alkalmával fontos Orosz-Lengyelországból érkezett okmányok megsemmisültek. *Stolipin* a robbanás után a kertbe ugrott s onnan látta, hogy a ház csaknem teljesen elpusztult.

Első szavai ezek voltak:

— Mi történt a családommal.

A halottak száma 25, ugyanannyian megsebesültek.

Pétervár, aug. 27. *Stolipin* merénylői csendőrtiszt egyenruhában voltak. Közülök egy meghalt, másik kettőről nem tudják, hogy meghaltak-e, vagy eltűntek. A moszkvai forradalmi szervezet több tagja *Péterváron* van.

Pétervár, aug. 27. A forradalmi szocialista párt azzal okolja meg a *Stolipin* ellen elkövetett merényletet, hogy *Stolipin* a halálbüntetés eltörlése mellett foglalt állást és ezért a forradalmi bizottság halálra ítélte.

Pétervár, augusztus 27. A börtönkórházban őrzött, a miniszterelnök ellen elkövetett merénylet alkalmával megsebesültek között egy rendőr is van. Az orvosi konzilium kimondotta, hogy *Stolipin* leányának amputációja egyelőre nem szükséges.

Pétervár, aug. 27. A *Stolipin* elleni merényletet délután 3 órakor hajtották végre, mikor a kormányelnök *Mukalov* dumaképvisezővel beszélt. A robbanásakor *Mukalov* az ablakhoz futott és borzadva látta az irtózatot rombolást.

Stolipin miniszterelnök arcába a robbanás egy tintatartót röpített és vele könnyen megsértette. *Miklós* cár a merényletről értesülve nyomban táviratot küldött *Stolipinnak*, kívánva, hogy fia és leánya mielőbb felgyógyuljanak.

Stolipin a cár *Péterhofba* rendelte a me-

rénylet után. Itt értesült *Stolipin* arról, hogy leánya a kórházban meghalt. A cár részvétét fejezte ki neki, a cárné pedig sirva fakadt. *Stolipin* biztosította a cárt, hogy megmarad állásában, míg uralkodója bizalmát bírja. A merénylet színhelye borzalmas látványt nyújt. *Stolipin* az mentette meg, hogy a robbanás pillanatában egy kertre nyíló kabinban tartózkodott.

Meggyilkolt tábornok.

Pétervár, aug. 27. (P. t. ü.) *Minn* tábornokot, a *Semanowski* ezred parancsnokát tegnap este *Péterhofban* meggyilkolták.

Pétervár, aug. 27. A *Minn* tábornok meggyilkolására vonatkozó jelentések szerint a tábornok családjával a *péterhofi* pályaudvaron tartózkodott, a midőn egy fiatal leány közeledett a tábornokhoz és revolverrel ötször rálőtt. A golyók a tábornokot hátulról érték. *Minn* tábornok neje megragadta a leány kezét; a leányt letartóztatták. Letartóztatása után figyelmzettette a rendőrséget arra, hogy a pályaudvaron bombát helyezett el.

Pétervár, augusztus 27. *Minn* tábornok azonnal a merénylet után meghalt.

Katonák engedetlensége.

Nowgorod, augusztus 27. A katonák között nagy az elégedetlenség. Számos katona megtagadta az engedelmességet. Tizenhatot közülök letartóztattak.

Megölte a csendőr szurony.

Cécke községet nagy izgatottságban tartja most az, hogy vasárnap éjjel a csendőrök egy legényt megszurtak.

Általános szokás az a vidéken, hogy a heti munka után a legények korcsmákban gyűlnek össze és ott az ivásnak rendesen az éjféli vagy pedig a hétfő reggel szokott véget vetni. Céckén is, mint tudósítónk jelenti, a talu fiatalasága vasárnap este összegyűlt az ottani korcsmában és az alkohol hatása alatt éjféli felé eddig ismeretlen okok miatt verekedni kezdett. Már sok ember tetrengett véres fejével a korcsma földjén, mikor a botok helyett üvegek és poharak repedtek a levegőben. A korcsmásos látva a veszedelmet, mely az ő vagyonát is veszélyezteti, csendőrségért küldött.

A céckei őrsvezető egy szakasz csendőrrel csakhamar a színhelyre sietett. A legények látva a csendőrszuronyokat, részben lecsendesültek azonban *Picis Tivadar* egy 27 éves legény a társait a csendőrség ellen lázította és ellenszegült a letartóztatásnak, sőt a csendőrséget bántalmazni is akarta.

A csendőrök erre közrefogták a legényeket és a községi fogházba akarták kísérni. A legények *Picis Tivadar* kivételével engedelmesen haladtak a csendőrszuronyok között, mikor *Picis Tivadar*, ki az egész uton garázdálkodott, a községi fogház közelében egyik csendőrt megtámadta és a szuronyát elakarta venni. A csendőr erre *Picist* a szuronyával mellbe szurta. *Picis* néhány perc múlva szörnyet halt.

Az őrsvezető azonnal jelentést tett a főszolgabírónak és a csendőrpáncsnokságnak.

A nagyvárad királyi ügyészséghez érkezett jelentés alapján a vizsgálóbíró tegnap Céckére utazott. Ugyancsak kiutazott *Budapest*ről a III. számú kerületi parancsnokságtól egy hadbíró és a nagyvárad parancsnokságtól a százados. A kettős bíróság most tartja a vizsgálatot, mely igen széles körű lesz és hi-

vatva van a tény felderítésére. A vizsgálat során lesz megállapítva, hogy a csendőr jogosan használta e a fegyverét.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket, mielőbb beküdeni sziveskedjenek* hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Személyi hírek.** *Novotny* S. Alfonz főgimnáziumi igazgató nyári üdüléséből hazakerült s átvette az igazgatói teendők vezetését. — *Bary* József, a kir. törvényszék elnöke ma kezdte meg nyári szabadságát. A szabadságideje alatt helyette az elnöki teendőket *Millye* Gyula kir. ítélőtáblai bíró látja el.

* **A Tiszántúl karácsonyi ajándéka.** Szives olvasóinkat ez évben értékes ajándékkal, a »Tiszántúl Naptára«-val óhajtjuk karácsonyra meglepni. Összefogott a »Tiszántúl« munkás gárdája, kül- és belmunkatársaink, hogy tehetségük legjavát nyujtsák a »Tiszántúl Naptára«-ban szellemi táplálékul, lelki gyönyörűségül, nemes és szellemes szórakozásul szives olvasóinknak. Ami szívet vidámit, lelket nemesít, ami tájékoztat a világ és hazánk fontos eseményeiről és összefoglaló ismereteket nyújt az év mozzanatairól, minden benne lesz a »Tiszántúl Naptára«-ban szeretettel, ambícióval, legjobb tehetségünk szerint feldolgozva. A »Tiszántúl Naptára« ezenkívül tartalmazni fogja az országos vásárok pontos jegyzékét és Nagyvárad városa és Biharvármegye teljes címtárát. A »Tiszántúl Naptára«-ra előre is felhívjuk olvasóink figyelmét. Minden előfizetője lapunknak megfogja kapni karácsonyra a »Tiszántúl« ajándékát. Meg fogják kapni a »Tiszántúl Naptárát« azok az olvasóink is, akik csak az utolsó évnegyedben lépnek előfizetőink sorába. A »Tiszántúl Naptára« karácsony ünnepére fog megjelenni. Hisszük, hogy lapunk olvasói érdeklődéssel fogják fogadni irodalmi értékű, gazdag tartalmu Naptárunkat, melyet egyuttal a *hirdető közönségnek* is figyelmébe ajánlunk, hogy hirdetéseit a naptár részére, mely a hirdetésekre rendkívül alkalmas, mielőbb adja fel a lap kiadó-hivatalában.

* **Templom a ruthéneknek.** Máramaros vármegyében mintegy 50000 ruthén van és csak itt-ott van templomuk. Saját erejükből nem tudnak templomot építeni, mert a nép oly szegény, hogy napi élelmét is alig képes megkeresni. Most a ruthének gyűlést tartottak és elhatározták, hogy *Ökörmezőn*, ahol 3000 ruthén van, kápolnát építenek. Az építés költségeit gyűjtés alapján akarják összehozni s ezért egy gyűjtő iv kapcsán azon kérelemmel járultak a megyei törvényhatóságokhoz, hogy a kápolna alapjára valamennyi összeggel járuljanak hozzá.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a honvéd hadapród iskolában megüresedett négy alapítványi helyre csak három ifjút jelölt a pályázók közül. A honvéd miniszter tudvalevőleg leirt a városhoz, hogy a pályázók közül a negyedik helyre is jelöljön egy ifjút első helyen s azonkívül néhányat a megüresedett helyekre másodhelyen. S le is küldte az összes pályázatokat. Mivel a miniszter legkésőbb szeptember 10-re kéri a jelölések felküldését, a szeptemberi közgyűlés pedig szeptem-

ber 13-án lesz, a főispán rendkívüli városi közgyűlés összehívását rendelte el. A rendkívüli városi közgyűlés csütörtökön, augusztus hó 30-án délelőtt 11 órakor lesz, amelynek egyetlen tárgya a hadapródiskolai helyre jelölés. Megjegyezzük ezzel kapcsolatosan, hogy téves az a fölfogás, hogy első helyre ezuttal sem lehet az egy nappal később beérkezett pályázat tulajdonosát jelölni. Erről a miniszter meg sem emlékezik, hanem a később beérkezett pályázatot is leküldötte a többiekkel együtt. Helytelennek tartják továbbá, hogy a közgyűlés délelőttre van összehívva, mikor a bizottsági tagok nagy része el van foglalva s nem vehet részt a gyűlésen.

*** Döntön a bíróság.** Evek óta tart a huzavona Nagyvárad városa és a gázgyár között. A város eltiltotta, hogy olyan helyeken csöveket rakjon le ahol eddig nem volt s hogy a kövczetet akár új lefektetésnél, akár javítás, vagy más munkákért felbontassa a gázgyár, a városi tanács engedelmé nélkül. A gázgyár pedig ragaszkodik ezen jogához s hivatkozik a várossal kötött szerződésre, amelyet, a közvilágításra vonatkozó rész kivételével, érvényben levőnek tart s különösen a közterület használatára vonatkozó jogát nem engedi. A város szabályrendeletet is készített a gáz előállításra s ezt a gázgyárra is kötelezőnek tartja. A szabályzat azonban még most sincs jóváhagyva. A kérdés többszöri felebbezés után a belügyminiszter elé került, amely a felebbezést elutasította, mert két fél közötti szerződésről van szó, amelynek eldöntése nem közigazgatási utra, hanem bírói utra, perre tartozik. Tehát a miniszter sem a városnak, sem a gázgyárnak nem ad igazat, hanem perre utasítja őket. Most tehát megindul a harc a bíróság előtt.

*** A Fő-utca aszfaltja.** A Fő-utca aszfaltozásának felülvizsgálatára bizottságot küldött ki Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, hogy mondjanak véleményt a már többször felbontott s újból lerakott új rendszerű tömörített s gőzhengerrel készített aszfaltból. A bizottság, Komlóssy József gazd. tanácsnok elnöke alatt tegnap délelőtt ült össze. Jelen voltak: a város részéről Dus László főügyész, Kőszeghy József főmérnök, Schwarcz Izidor, Juricskay Barna jegyző; a magyar aszfalt társaság részéről Rózsa Mihály igazgató, Pallay Lajos jogi képviselő és a társaság főmérnöke. Az ülésen felolvasták a társaság beadványát, melyben az aszfaltburkolat átvételét kéri s a társasággal kötött szerződést. A vállalkozók kérték, hogy a Szent János-utca burkolatát kapcsolják ki a Fő-utca burkolatának kérdéséből, mert ez már egy telet és egy nyarat kiállott, a város főmérnöke pedig kijelentette, hogy az új aszfaltra nézve csak akkor adhat véleményt, ha az őszi esőzést és telet kiállotta. A bizottság ez alkalommal érdemlegesen nem tárgyalta sem a társaság beadványát, sem a Szent János-utca vonatkozó kérelmet, hanem egy albizottságot küldött ki azzal, hogy az egész uttest felmérését vizsgálja felül s az aszfaltozott területet állapítsa meg. Az albizottság Bozóky Béla elnöke alatt Kőszeghy József, Schwarcz Izidor és a kiküldött bizottság mérnök tagjai. A törvényhatóság által kiküldött bizottság csütörtökön, augusztus 30-án délután 3 órakor folytatja ülését. Megjegyezzük, hogy a magyar aszfalt társaság jelenleg Szegeden és Budapesten végez hasonló aszfaltozási munkákat; a fővárosban 1 millió korona összegig.

*** Katonai felülvizsgálatok.** A honvédelmi miniszter most körrendeletet bocsájtott

ki, hogy a minden évben szeptember 27 én tartatni szokott pótlegénység felülvizsgálata szeptemberben elmarad és helyette október 16., 19. és a következő napjain lesz megtartva. A novemberi és decemberi felülvizsgálatok a rendes szokásos időben fognak megtartatni. A felülvizsgálatoknál a pótlegénység állítások előjegyzése a rendes szabályok szerint lesz megtartva.

*** Baleset a rezidenciánál.** A rezidenciánál folyó tatarozási munkálatokat tegnap délután egy félóra baleset szakította meg. *Tirb* János 27 éves kőműves segéd az első emeleten végzett a többi társával együtt tatarozási munkálatokat. Tegnap délután 4 órakor *Tirb* valami szerszámmal ment az állás egyik szélére és ott a lába megcsuszolt s a kőműves segéd hanyat-homlok zuhant a földre. A következtetése a körülményekhez képest még elég szerencsésen esett, mert agyon is zuhanna volna magát. A balesetről azonnal értesítették a mentőket, akik *Tirb*et a közkórházba szállították. A kórházi orvos a sérülten alsó lábszár-törést konstataált. Sérülése nem életveszélyes, azonban a gyógyulás igen huzamos ideig fog tartani. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kít terhel a felelősség.

*** A villamos mű felülvizsgálata.** A júliusi közgyűlés tudvalevőleg kiküldött egy öttagú bizottságot, hogy a villamos mű vezetését, ügymenetét felülvizsgálja. A bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán *Sipos Orbán* elnöklésével, részt vettek az ülésen *dr. Halász Lajos*, *Moskovits Miklós* és *Löwenstein Zsigmond*. A bizottság megállapította az elveket, amelyek mellett a város nagy vállalatának működését felülbírálja és kimondta, hogy utasítja *Belányi Imrét*, a mű igazgatóját, hogy a vállalat 1906. évi üzlet-mérleget június 30-ig bezárólag 8 nap alatt terjessze be.

*** A kassai honvédszobor és a Ház.** A Politikai Értesítő írja: A kassai honvédszobor bizottság meghívta a képviselőházat a kassai honvédszobor leleplezési ünnepélyére, mely szeptember hó 9-én fog végbemenni, *Justh Gyula* házelnök most bocsátotta ki a köriratát a ház tagjaihoz, melyben felszólítja őket, hogy amennyiben résztvenni óhajtanak a kassai ünnepélyen, szeptember hó 3-ig jelentsek be ebbeli szándékukat a képviselőház háznagyai hivatalánál.

*** Hiányos utlevelek ellen.** Az utóbbi időben igen sok esetben fordult elő, hogy az utleveleket hiányosan állították ki. Az utlevelekből rendszeresen hiányoztak oly adatok, melyek nélkül az idegen hatóságok a kivándorlót letartóztatták, utlevelétől megfosztották és kényszerutlevéllel haza toloncolták. Ez igen sok költséget okozott a szegény kivándorlónak és sok munkát a hatóságoknak. Hiányosak voltak az utlevelek különösen a kiskorúaknál, itt az életév kitöltésénél tanusítottak a hatóságok nagy hanyagságot. Megesett, hogy a kiskorú gyermekeket a szülők karjai közül vitték vissza a községbe, honnan elindult. A belügyminiszter most körrendeletet intézett minden törvényhatósághoz, hogy az utlevelek kitöltésénél az aljuk rendelt utlevelkiállító hatóságokat a legnagyobb pontosságra utasítsák, mivel az előforduló hanyagságoknál a legnagyobb erélyvel, esetleg fegyelmi vizsgálattal fog eljárni.

*** Thury Zoltán halála.** *Thury Zoltán* a legmodernebb magyar írók egyike tegnap hajnalban háromnegyed háromkor, egy évi szenvedés után tüdővészben meghalt Pusztaszeri-ut 16. számú lakásában, miután teljes öntudattal önfeláldozóan ápoló feleségétől és családjától búcsút vett. A Budapesti Hirlapírók Egyesülete disztrihelyet kért számára a fővárostól. A temetést ez egyesület rendezte. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Kerepesi-

temető halottas házából. *Thury özvegyet* és négy árvát hagyott maga után.

*** Szeged ünnepe.** Az országos iparpártoló kongresszus és *Klauzál Gábor* szobrának leleplezése keretében szép ünnepet ült vasárnap Szeged város közönsége. Lobogó díszöltött az alföldi metropolis és a mozgalmas utcákon és tereken a vendégeknek ezrei hullámoztak. A kettős ünnepnek fontosságát növeli az a körülmény, hogy azon a kormány, a kereskedelmi, földművelésügyi és kultuszminiszterium is képviseltették magukat. A kormány nevében *Szterényi József* kereskedelmi államtitkár jelent meg, *Csóka József* miniszteri osztálytanácsos kíséretében, a földművelésügyi miniszteriumot *Mezőssy Béla* államtitkár, a kultusz miniszteriumot pedig *Halász Ferenc* miniszteri tanácsos képviselte. Megjelentek ezeken kívül még a következő notabilitások: báró *Aánffy Dezső*, *Becsey Károly*, *Csitáry Béla*, *Endrey Gyula*, *Kelemen Béla*, *Kecskeméthy Ferenc*, *Tutsek Sándor* és *Lányi Mór* orsz. képviselők. *Zsilinszky Mihály* volt államtitkár, *Glatz Antal* főispán, báró *Gerliczy Ferenc* és neje, gróf *Almássy Dénesné*. Képviseltették magukat az összes országos ipari és kereskedelmi egyesületek és testületek, továbbá 76 megye, városi testület és egyesület. Az ünnepet *dizsülés* vezette be, melyen *László Gyula* elnökölt és melyre *Szterényi* államtitkárt küldöttségileg hívták meg. *Szterényi* megjelentekor az ülés elnöke üdvözölte, mire *Kossuth* államtitkára nagyhatású beszédet mondott, mint a kereskedelmi kormány megbízottja. A dizsülés után a megjelentek a *Stefánia-sugárutra*, a kulturpalota elé vonultak, hogy részt vegyenek a *Klauzál Gábor* szobrának leleplezési ünnepélyén. Az ünnepélyt a honvéd zenekar nyitotta meg a himnuszszal. Ezután *Lázár György* polgármester mozdította el ünnepi beszédet, miközben lehullott a lepel a szoborról. A beszéd után a koszorúknak a szoborra való elhelyezése következett. A kormány nevében *Szterényi József* és *Mezőssy Béla* államtitkárok helyezték koszorút. Délután 1 órakor Szeged város háromszáz terítéköz bankettet rendezett a kongresszuson és a szobor-leleplezési ünnepélyen megjelent vendégek tiszteletére.

*** Vállalkozók figyelmébe.** A magyar kir. államvasutak kolczsvári üzletvezetősége a Marosvásárhely vasúti állomáson berendezett vendéglői üzlet 1906. évi október hó 15-től számítható öt évre való bérbeadásának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1906. szept. 5. A közelebbi feltételek a nevezett üzletvezetőség III. osztályában *Emke palota* II. emelet 33. ajtó. A nagyvárad kir. ügyészség a felügyelete alatt álló kir. tszéki és kir. járásbírói fogházakban letartóztatott foglyok és rabok élelmezésének biztosítására, az 1906. évi január hó 1-től kezdődőleg 1909. december hó 31-ig terjedő három évre pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1906. szept. 19. A pályázatra vonatkozó közelebbi feltételek a nevezett kir. ügyészségnél megtekinthetők. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. honvéd központi ruharaktár kezelősége 52820 drb. gyalogsági zubbony átalakítási munkálatnak biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: szeptember hó 10. Miről az érdekelteket azzal értesítjük, hogy a szóbanlevő pályázat közelebbi feltételei a kamarai irodában a hivatalos órákban megtekinthetők. A Nagyváradon állomásozó közös hadsereg legénységének élelmezési raktár vezető bizottsága a f. 1906. évi okt. hó 1-től 1907. évi szept. hó 30-ig szükségelt hüvelyes főzeléknekeműek, fűszer, burgonya, liszt, zsemle és zsemlemorzsa és tehénturó szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1906. szept. hó 12. a feltételek a nevezett élelmezési raktár irodájában megtekinthetők. Nagyvárad, 1906. augusztus hó 27. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula* kir. keresk. tanácsos, elnök. *dr. Sarkadi Lajos* titkár.

*** Névváltoztatások.** *Reismann Izsák* vajdai lakos nevét a miniszter engedelmével *Vajdára*, *Khon Salamon* ujalui lakos pedig *Kertészre* változtatta.

* **Kirabolt városi pénztár.** Paksról táviratozzák: A dunaföldvári városi pénztárt az éjjel kirabolták, 17000 koronát vittek el. Paksról *Ranovszky* Julián főszolgabíró a járási őrmesterrel Dunaföldvára utazott a vizsgálatot meg-ejteni.

A vizsgálat szenzációs dolgokat derített ki. E szerint a gyanu alaposan irányul Gál János pénztáros ellen, aki január elseje óta van a város szolgálta-tában s akit nagyon jóra való hivatalnoknak ismertek eddig és közszeretelnek örvendtek. A rablást nyilván azért követte el, hogy egy ujbéti nyomdász rokonán segítsen. Gált letartóztatták.

* **Nagyvárad ifju a Terezianumban.** A király a bécsi Terezianum egyik magyar alapítványos helyét dr. Hoványi Gyula jogakadémiai tanár fiának Hoványi Jánosnak adományozta.

* **Tanítóegyesületek közgyűlése.** Az Eötvös-alap országos tanítóegyesület, az ev. ref. tanítók országos egyesülete és az országos katolikus tanítóegyesület vasárnap kezdték meg rendes évi közgyűléseiket és az ev. ref. egyesület még az napon be is fejezte. Az országos és a katolikus egyesületek tegnap folytatták közgyűlésüket; előbbi az Ujváros-ház dísztermében, utóbbi a Szent István-társulat nagytermében jöttek össze. Mindkét helyen folytatták a napirend letárgyalását, amelyet mindkét helyen még tegnapi nap folyamán be is fejeztek.

* **Zsedényi-Formanek affér.** Zsedényi Aladár párbaj ügyében becsületbíró-ság fog dönteni Cselényi vádjai felől, melyeket pénteken reggel a budapesti honvéde-zred parancsnokságánál Zsedényi ellen tett. A becsületbíró-ság döntése után fogja meghatározni Zsedényi fog-e fegyveres elégtételt adni Formanek Lázár őrnagynak, Fabricius ezredesnek és a tiszti kaszinó által megjelölendő tisztnek. Zsedényi különben tegnap hozzá-jutott az ellene emelt vádak megismeréséhez.

* **Méregkeverő cseléd.** A Félix-fürdőben Abrahám Mária vendéglői cseléd már régebbi idő óta haragosa Szücs Imre csaposnak. Tegnap délelőtt haragjában Abrahám Mária elhatározta, hogy Szücs Imrét elfogja pusztítani. Alattomos tervet eszelt ki. Zsiros szódát vett és azt Szücs Imre ételébe tette. Szücs gyanútlanul ült le az ebédhez, azonban az első kanál ételnél érezte, hogy abba valami van téve. Azonnal jelentést tett az orvosnak, hogy az ételt vizsgálja meg. Az orvos megállapította, hogy az ételbe tetemes zsiros szóda van, amely Szücsnek esetleg halálát is okozhatta volna. A méregkeverésről azonnal értesítették a csendőrséget is. A megejtett nyomozás megállapította, hogy a mérget Abrahám Mária cseléd Szücsnek régi haragosa tette az ételbe. A csendőrség Abrahám Mária-t az ügyészségnek adta át.

* **Ártézi kut Mezőkeresztesen.** Amilyen régi Mezőkeresztes, éppoly régi a panasz, hogy ott rossz az ivóvíz. E közegészségre hátrányos ügyben a község képviselő testülete gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a község terhére ártézi kutat fúratnak. A költségek fedezésére 6000 koronát vcsnek fel. E határozatot a főszolgabíró jóváhagyás végett pártolólá most terjesztette be az alispánhoz.

* **A kétfejű sas.** A soproni városháza tornyán már évtizedek óta ott éktelenkedik a kétfejű sas. Társadalmi körökben már régen közbeszéd tárgyát képezi, hogy a város törvényhatósága nem tesz semmi intézkedést a kétfejű sas eltávolítására. Most mozgalom indult meg, hogy az osztrák madár mielőbb eltávolíttassék.

* **Halál a csatornában.** Pénteken este háromnegyedóra hosszat tartó felhőszakadás volt Brassóban. A víz az egész várost elöntötte úgy, hogy az egyes épületekből való eltávolítására a tűzoltóság segítségét kellett igénybe venni. A felhőszakadás emberáldozatba is került. Gredinák Florea nevű hordár az Uszoda-utca közepén levő nyílt csatornába esett, amelyből holtan fogták ki.

* **Jóváhagyott tervek.** A villamos vasut társaság telepén mozdony és kocsiszint épített s a vágányzat és elhelyezés tervezeit bemutatta. A kereskedelmi miniszter a terveket jóváhagyta s elküldötte Nagyvárad városához.

* **Egy szerencsétlen család.** Temesvárról jelentik: *Heidenfelder* Mátyás vojteki kereskedő fegyvere tisztogatása közben agyonlőtte feleségét, 11 éves leánya erre ollóval felvágta ereit, de megmentették.

* **Hátba szurta az őrszem.** Belényesi József Szőlős-utcai lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy midőn tegnap reggel a Tükör-utcai kalapgyár előtt elhaladt, az ott elszállásolt tartalékos honvédek részéről ki-rendelt őrszem Puskás György honvéd minden előzetes megintés vagy megszólitás nélkül a nevezett panaszost oldalfejjel hátra szurta. Sérültet bevitték az irz. kórházba, hol sebé-t bekötötték és haza bocsátották. A rendőrség e tárgyban átir az ezredparancsnoksághoz, hogy a katonát vonják szigorú felelősségre és intézkedjenek, hogy hasonló esetek ne ismét-lődjenek.

* **Athágták a munkaszüneti törvényt.** A rendőrség több pékiparossal együtt vasárnap éjjel a vasárnapi munkaszünet ellen-őrzése céljából a pékműhelyeket megvizsgálta és ez alkalommal két műhelyben segédeket dologban találtak. Az illető mesterek ellen a kihágási eljárás megindították.

* **A Frankfurter Zeitung jubileuma.** Tegnap nagy nap virradt Dél-Németország legtekintélyesebb napilapjára, a Frankfurter Zeitungra. Ezen a napon ünnepelte meg főállásának ötvenedik esztendejét. Az ünne-pélyes alkalommal egy az újságírodalomban páratlan díszszámot bocsátott közre, amely terjedelmére nézve 1000 oldal, tartalmára nézve pedig, amennyiben a lap fejlődését ismerteti, amely viszont összeesik a nagy Németbiro-dalom kialakulásával, rendkívül érdekes olvas-mány. A világhíres lap 1856. augusztus 27-én indult meg Frankfurter Handelszeitung néven. de már 1859-ben Neue Frankfurter Zeitung néven keresi fel mind inkább szaporodó elő-fizetőit. Amennyiben a lap megalapítója Sonnemann Leopold, a német néppárt szol-gálatába szegődött, ellentétbe jutott a porosz politikai törekvésekkel. Így esett meg aztán 1866. júliusban a porosz csapatoknak Frank-furtba való bevonulásakor, hogy a lapnak, hatalmi szóra, meg kellett szünnie. Azonban Stuttgartban Neu Deutsche Zeitung címmel csakhamar föltámadt, hogy utóbb 1866. no-venber 16-án a béke helyreálltakor, mint Frankfurter Zeitung most már zavartalanul foly-tathassa pályáját. Mint egy távirati értesítés jelenti, Sonnemann Leopold 100,000 márkát adományozott vállalata összes alkalmazottjainak.

* **Az alkohol áldozata.** Tegnap este 7 órakor egy kéményseprősegéd, *Tóth* Lajos öngyilkossági kísérletet követett el. A segéd japánnak képzelte magát és a pálinka hatása alatt a hasát fel akarta metszeni. Ez a műtét azonban igen fájdalmas volt és így csak a hasába szurt. Ezután megkarmolta a nyakát jelölül annak, hogy át akarta vágni, azután a hasán tett szurás miatt elájult. A kihívott men-tők beszállították a kórházba. Az öngyilkos-ságot megelőzőleg meglehetősen vig volt Tóth és egész délután dalolta: — Nem nyomja fejemet a bú... Tettét valószínűleg betegségében önkivületi állapotban követte el. Ugyanis már régebbi idő óta szenved delerium tremensben. Egyszer már az elmekórházban is volt. Akkor azért került oda, mert a Szent László-szobrára

mászott fel ott rendelt magának fekete kávét, szavalat és több dal után.

* **Verekedő kofák.** Az a rettenthetetlen had, amelyet kofa néven ismer a község és a melynek nyelve veszedelmesebb a kigyó fo-gánál, tegnap délelőtt parázs kis verekedést rendezett a Szent László-téren. A fenti tábor két agilis matrónája megunva az üldögélést és a községgel való gorombáskodást egymás ellen támadt. Az egyik Izsák Anna helybeli, a másik Biró Istvánné szőlőhegyi lakos, mind-ketten kiérdemült kofák, tegnap reggel össze-vesztek és elkezdtek egymást ölelgetni, amugy markosan és volt ereszd a hajam, meg ne bánsd a fülem. A verekedés vége felé Biróné kést rántott elő és azzal Izsák Annát megszúrta a azon a testrészen, amelyet legtöbbet szokott használni a kofa, (a félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy nem a nyelvén, sem pedig a száján szúrta meg). A rendőrség meg-indította a vizsgálatot.

* **Jótekonyság.** dr. Szladics Károly buda-pesti törvényszéki bíró 100 koronát, Grósz Ilona és társai pedig egy gyermek előadás jövedelméből 19 koronát adományozták a Sztaroveszky gyermekkórház »Röntgen« labora-toriuma javára. A nemes szívű adakozóknak ez uton, mond hálás köszönetet az intézet igaz-gató főorvosa.

* **Meggyilkolt földbirtokos.** Kecskemétről jelentik: Kunszentmiklóson Kalmár Já-nos odavaló jómódu földbirtokost ismeretlen tettesek agyonlőtték. Holttestét a község ha-tárában a kukoricásban találták meg.

* **Furosa kedvtelés.** Urbán Róza és Szappanos Agnes cselédek a Bémertéren levő Stidl-féle ház ablakából a járó kelőket meg-dobálták. A rendőrszem ezt észrevette és a két cselédet a rendőrségre felkísérte.

* **Garázda parasztleányok.** Ujfalusi József h.-k.-száldobágyi földműves többed ma-gával Nagy Lajos Vizvezeték-utcai korcsmájá-ban garázdálkodott és ott mindent összerom-boltak, miközben Heiser Ferenc szabóiparost fején súlyosan megütötték. Mire a rendőrség a garázdálkodók megfékezésére megjelent, már csak Ujfalust lehetett lefűlelni, a többiek megugrottak.

* **Öngyilkosságok.** Három helyről is jelentik, hogy ott öngyilkosságot követtek el. Az első tudósítás Nagylétáról szól, ahol Tóth István szabó segéd tegnap délelőtt felakasz-totta magát. Élesdi tudósítónk jelentése sze-rint tegnap délelőtt Céckén Kriszta Flórián 15 éves szolga barackot lopott egy kertből. A fiut éppen akkor fogták meg mikor ki akart osonni a kertből. Kriszta el akart futni, azon-ban a kert tulajdonosa erősen fogva tartotta és a mellényét elvette, azután elengedte. A fiu ezután egy istállóban felakasztotta magát, mert félt, hogy meg fogják büntetni. És végül komádi tudósítónk telefonálja, hogy ott Molnár Lajos 35 éves földmives tegnap délután eddig ismeretlen okok miatt felakasztotta magát.

* **Vesztett kutya garázkodása.** A brassómegyei Rozsnyó községben egy veszett kutya megmarta Thiess Richárd 9 éves fucs-kát, Varga Lajos 14 éves tiszti szolgát és Agoston Ferenc szakaszvezetőt. Mindhármukat azonnal felküldötték Budapestre a Pasteur-intézetbe beoltás végett, a kutyát pedig agyon-verték. Miután kétségkívül meg lett állapítva, hogy a kutya veszett volt, a főszolgabíró-ság elrendelte az ebzárlatot.

* **Véres Verekedés.** Kigyiki tudósítónk halállal végződött véres verekedésről ad hirt. Vasárnap este Szimuc János többed magával a korcsmába ment, a hol régi haragosával Roska Simonnal találkozott. Egy ideig csendesesen viselték magukat az ellentelek, később azon-ban a régi bosszút az alkohol felhajtotta és verekedésre került a sor. Roska Simon látva, hogy ellentele sokkal erősebb, kést rántott elő és azzal Szimuc oldalába szurt. Szimuc néhány perc múlva a szurás következtében meghalt. A csendőrség a legszeleesebb körü nyomozást indított meg.

Dénes Béla

china-ezüst gyári rak-
tára Nagyvárad, Bémer-
tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronz és china-ezüst dísz tárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legtartósabb ezüstözéssel. *Vendéglő, kávéház és szállodai be rendezések.* Cirzus ezüstművész.

TANÜGY.**Beiratások a jogakadémián.**

A helybeli kir. kath. jogakadémián a beiratások és beiratások az 1906—1907. tanévre folyó évi szeptember hó 1—12-ig az igazgatónál, ellenben az egyes tanárok külön névjegyzékébe legkésőbb szeptember 15-ig bezárólag eszközöltetnek, ezen napon túl a felvétel csak külön engedély alapján történhetik. A tandij előzetesen lefizetendő, vagy amennyiben a joghallgatók a felmentésre igényt tartani vélnek, az az iránti folyamodványok a tanári karhoz címezve, mindjárt a beiratáskor az igazgatónál benyújtandók.

A pót és ismétlődő alapvizsgák folyó évi szeptember 9-től 14-ig tartanak. A »Veni Sante« szeptember 16-án lesz, a nyilvános előadások szeptember 17-én kezdődnek.

Beiratások és javítóvizsgálatok.

A nagyváradai prem. főgimnáziumban aug. hó 30-án lesznek a javító-, felvételi- és pótlóvizsgálatok. Augusztus hó 31-én tartjuk a magánvizsgálatok írásbeli, szeptember 1-én a szóbeli részét. Az összes vizsgálatok reggeli 8 órakor kezdődnek. A beiratások és az osztályfőnöknél való jelentkezések szept. 1. és 3. napján d. e. 8—11-ig történnek.

Szeptember hó 6. és 7. napján lesznek a javító érettségi vizsgálatok, ugyanakkor lesz a pótló érettségi vizsgálatok szóbeli része is. A pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szept. hó 1., 3. és 4. napján lesz; a latin nyelvi írásbeli vizsgálat az utolsó napra esik.

Szeptember hó 4-én d. e. 9 órakor Veni Sancte s az iskolaév ünnepélyes megnyitása. A rendes előadások szept. hó 5-én veszik kezdetüket.

Az igazgatóság.

Beiratások a főrealiskolában

A helybeli magy. kir. áll. főrealiskolában augusztus hó 30-án a javító, 31-én a pótló vizsgálatok lesznek. Az erre engedélyt nyert magántanulók írásbeli vizsgálatai 30-én, szóbeli vizsgálatai 31-én, továbbá a más tanintézetekből átlépni óhajtó növendékek felvételi vizsgálati 31-én tartatnak meg. Az összes vizsgálatok reggeli 8 órakor kezdődnek.

A beiratások szeptember hó 1., 2., és 3-án délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig eszközöltetnek, mire szept. 4-én a rendes iskolai munka kezdetét veszi. Az I. és II. osztályokba lépőknek ajánlatos, hogy minél előbb jelentkezzenek. Ugyancsak szept. 1., 3., és 4-én a pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része, 5-én pedig azoknak szóbeli része és a javító érettségi vizsgálatok fognak lefolyni.

Bővebb felvilágosítással szolgál az intézeti évi értesítő és az iskolaépületben kifüggesztett hirdetés.

Stauber József,
kir. igazgató.

Beiratások a közs. iskolákba.

Nagyváradváros községi elemi és ismétlődő iskoláiban az 1906/7. tanévre a beiratások szeptem-

tember 1., 3., 4. és 5-én, naponként d. e. 8—11. és d. u. 3—5 óráig; a javító-, pót-, felvételi- és magánvizsgálatok szept. 3. és 4-én délelőtt 11—12 óráig az iskola helyiségében tartatnak meg.

A rendes tanítás szeptember 10-én veszi kezdetét.

Az elemi iskoláknál az évi tandij 8, azaz nyolc korona, melynek fele (4 korona) a beiratás alkalmával, a másik fele (4 korona) pedig február 1-én, fizetendő.

A tandijon kívül beiratási és nyugdíjalap-hozzájárulási díj címén minden tanuló a beiratás alkalmával 80 fillért fizetni köteles.

A 8 azaz nyolc korona tandij fizetés kötelezettsége alul a szegény sorsu tanulók felmentetnek. A felmentésre való igényüket azonban a szülék tartoznak a beiratás alkalmával az igazgatónak bejelenteni.

A beiratás, illetőleg nyugdíjalap-hozzájárulási díj (80 fillér) fizetésének kötelezettsége alól az elemi iskola egyetlen növendéke sem menthető fel.

Az ismétlődő leányiskola növendékei semmlenemű iskolai díját nem fizetnek.

Pótvizsgára csak oly tanulók bocsájtatnak, kik orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegség következtében nem nyertek a tanév végén osztályzatot; javító vizsgálatra csak azok, kik egy, legfeljebb két tantárgyból lettek elégtelennel (5) osztályozva.

A kettőnél több tantárgyból elégtelen osztályzatu, valamint a pót-, illetve javítóvizsgálatra a megjelölt napokon nem jelentkező vagy azon megbukott tanulók osztályismétlésre utasítatnak.

A szeptember 5-ig be nem iratkozó növendékek semminemű segélyben nem részesülnek. A mulasztó szülők vagy gyámok a törvény értelmében megbírságot tartanak.

Magánvizsgálat díja: a tan- és egyéb iskolai díjon (8 korona 80 fillér) felül a helybeli illetőségűeknek 20 korona, a vidéki illetőségűeknek 30 korona.

Réz Mihály,
felügyelő-igazgató.

Iskolai értesítés

A nagyváradai községi polgári leányiskolában Ritoók Zsigmond utca a beiratások a következő sorrendben fognak eszközöltetni.

Augusztus hó 31-én délelőtt 8—12-ig tartatnak a javító és pótló vizsgálatok, ugyanezen nap délután 3—5 ig a felvételi, illetve különböző vizsgálatok, mely utóbbiakért tárgyanként 4 kor. fizetendő.

Szeptember hó 1-én vétetnek fel az I. osztályu növendékek, szeptember 3—5-ig bezárólag a többi osztálybeliek.

Minden növendék tartozik iskolai, születési és a 12 évesnél idősebb ujjraoltási bizonyítványt bemutatni és szülei vagy gyámjának kíséretében megjelenni.

Tandij egész évre 20 korona, beiratási díj 1 kor., nyugdíjárulék 20 fill. A tandij fele azonnal, a másik fele február 1-én fizetendő. Tandij mentességben csak jó tanulók részesülhetnek; beiratási díj és nyugdíjárulék nem engedhető el.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 6-án délelőt 8 órakor lesz.

*

A női kereskedelmi tanfolyamban t. é. szeptember hó 2-án délelőt 8—12 ig kezdődik a beiratás, szeptember 6-án délután 3—6 ig folytatják.

Csak a 14-évet betöltött, a polgári iskola 4 osztályát végzett növendékek vétetnek fel.

Tandij egész évre 100 korona, beiratási díj 4 kor. Az előbbi két részletben, külön kívánatra havi részletben fizetendő.

Bővebb felvilágosítást szívesen ad
az igazgatóság

Az iparos tanoncok beiratása

Az ipartestület kötelékéhez tartozó tanonc tartó iparos-polgárokat értesíti az ipartestület, miszerint az ipariskola 1906/7. évi rendes tan-

folyamára a beiratások f. évi szeptember hó 1-től 10-ig eszközöltetnek a községi polgári iskola helyiségében, Nagy piac-tér és pedig mindenkor délelőt 11—12-ig, d. u. 4—6 óráig. A tanítás szeptember 15-én veszi kezdetét. Beiratási-díj 2. kor. 18 fill., mely a beiratáskor fizetendő.

A men. yiben a tanonc-iskola fenntartó hatóság, az ipartestület hozzájárulásával az iparos tanonc-iskola tanítási idejét az 1906/7. tanévtől kezdődőleg minden hét szerda és szombaton délutánján 2-től 6 óráig terjedő időben állapította meg, ennél fogva a tanoncok hetenként csak egyszer, vagy szerdán vagy szombaton köteleztetnek az iskolára, szükséges, hogy a mesterek már előre megállapodjanak az iskolába járás idejére és személyesen megjelenve tudassák, hogy melyik napon kívánják tanoncaikat iskolába járatni óhajuk teljesítve lesz, mert utólag egyik napról a másikra a tanoncok át nem irathatók.

Ahol több tanonc van, legtanácsosabb a felét szerdára, a másik felét szombatra beiratni.

A rajzoktatás csak vasárnap délelőt 9-től 12 óráig tart.

Az ipariskola téli tanfolyamán a beiratások október hó 26—31-ig eszközöltetnek s a tanítás november hó 15-én veszi kezdetét, a beiratási-díj 4 kor. 18 fill.

Az iparos polgárság mikor tanoncaikat az iskolába küldik, az ellenőrző-könyvvel rovatába az időt vezessék be, a tanonc hazajövetekor pedig nézzék meg az ellenőrző-könyvet, hogy jelenléte lebélyegzéssel van-e igazolva s ha nincs, akkor azt, az ipariskola igazgatóságánál 24 óra lefolyása alatt jelentsék be, hogy a felelősség terhe alól felmentessenek.

Szükségtelen a szegénységi bizonyítvány. A nagyváradai községi elemi és polgári fiu- és leányiskolákba a város határozata szerint a tandijmentességi bizonyítvány fölösleges. A szegény tanulók vagy szülei bejelentik fizetési képtelenségüket az illető iskola igazgatójánál és így egy kimutatásban összefoglalva a rendőrség véleménye alapján megkapják a szegényebb sorsuak a tandijmentességet.

MULATSÁG.**Mulatság Nagyszalontán.**

A »Nagyszalontai Polgári Kör« folyó évi szeptember hó 1-én, szombaton, a Népkerti mulatóban telerészben a polgári leányiskola felszerelési költségeinek fedezésére, telerészben a városi dalárda jubileumi alapja javára, zártkörű táncvigalommal egybekötött jótékony célú nagy hangverseny-estélyt rendez, melyre a meghívókat most küldte szét a rendezőség. Belépő-díj: Személy-jegy 1 kor. 50 fill. Család-jegy 3 kor. 50 fill. A hangverseny kezdete pont 9 órakor. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel vesz s a »Szalontai Lapokban« nyilvánosan nyugtáz a rendezőség. Az estély műsora.

1. Vásárhelyi induló (Nyitány). Előadja a »Polgári Kör« zenekara.
2. Humoros felolvasás. Tartja dr. Podhracsky Rezső.
3. Magyar dalok. Arany Jenőtől. Énekl. a Városi dalárda.
4. Komoly szavalat. Előadja Olti Mózesné urnó.
5. Népdal egyveleg. Énekl. cigányzene kísérettel Király Józsefné urnó.
6. Magyar népdalok. Hegedűn előadja dr. Szathmáry Lajos, cimbalmon kíséri Magyar Jenő.
7. Párisi ifjúság. Adámtól. Énekl. a Városi dalárda.
8. Monológ. Előadja Magyar Jenő.
9. Részlet a »Gül Baba« operettből. Előadja a »Polgári Kör« zenekara.

Kis hivatalnokok estélye Az alakulásban levő hivatalnok egyesület, özv. báró Gerlicy Félixné fővédnöksége, Glatz Antal főispán, Bary József tszéki elnök, Papp Miklós pénzügyigazgató és Schöpflin Agoston posta és távirat-igazgató védnöksége alatt Szokoly Tamásnak, a város képviselőjének diszelnökségével részben felszerelése, részben segélyalapja javára 1906 évi szeptember 8-án Nagyváradon a Fekete sas nagytermében hangversenyyel egybekötött zárkörű táncmulatságot rendez melyre a meghívókat már szétküldte a rendezőség. Belépő díj: személyi-jegy 2 korona, család-jegy (4 személy) 4 korona. Hangverseny kezdete este 8 órakor. Mivel a rendezőség fesztelen szórakozást óhajt nyújtani, megkéri úgy a hölgyeket, mint az urakat, hogy egyszerűen öltözzenek. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség. Minden hölgy a belépéskor egy sorsjegyet kap, melynek főnyereménye 40 000 korona.

A hangverseny programjában részt vesznek: Dutka Akos saját költemény. Popity János ügyvédjelölt szavaltat. Lobermayer Gyula ének. Kurmann János zongora. Szilágyi Béla hegedű. Pollák Ignác bűvészeti paródia és még mások. Az estély iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharc.

Budapest, aug. 27. (Saját tud. táv.) Párisból jelentik: A francia püspökök második ülésüket szeptember hó 17-én fogják megtartani. Ezt követi október 16-án Berieuxben a püspökök elnöki ülése alatt a katolikus jogászok kongresszusa a kultur kérdés tárgyában.

Róma, aug. 27. A francia püspökök egyhangú állásfoglalása a pápai encyklika mellett a francia kulturkérdésben a Vatikán győzelmét jelenti.

Egy volt pénzügyminiszter halála.

Kopenhága, aug. 27. Nellemann, a nemzeti bank igazgatója, volt pénzügyminiszter, tegnap este meghalt.

A kubai felkelés.

Havanna, augusztus 27. Hir szerint a kormány amnesztiát ad azon felkelőknek, kik 30 napon belül békésen visszatérnek lakásaikba. E hirt hivatalosan még nem erősítették meg.

SZÍNHÁZ.

Iparos ifjak a Szigligeti-színházban.

A nagyvárad-i ipartestület ifjuságának önképző egyesülete, mint már jeleztük, szeptember hó 1-én, szombaton és 2-án, vasárnap este a cs. és kir. 37-ik gyalogezred zenekara közreműködésével műkedvelői színelőadást rendez a Szigligeti-színházban. Ez alkalommal színre kerül Follinusz Aurél 3 felvonásos népszínműve, a »Náni«, Helyárak: alsó páholy 7 K, felső páholy 5 K. II. emeleti páholy 4 K, zsölye 2 K, korszék 1 K 60 f, támlászsék 1 K 20, erkély I. sor 1 K 20, II. sor 1 K, oldalt 60 f, II. emeleti zártzsék 60 f. Jegyek előre válthatók özv. Radó Miksáné színházi tőzsdéjében (Bazár-épület), Kovács Béla Kossuth-utcai kelmefestő üzletében, Balogh Ferenc fodrász-üzletében Sztaroveczky-utca és az egyesület helyiségében (Körözs-u.).

SZERKESZTŐI PÓSTA.

H. Gy. Helyben. Az ok igen egyszerű: a hivatalos lap illető számát nem kaptuk meg s így nem is olvashattuk. Ellenkező esetben azonnal közöltük volna.

NYILTTÉR.*

Tekintetes

Berzátzy Mihály

prép. uradalmi írnok urnak

P. Szt. Márton.

Dr. Matolay Károly urral szemben felmerült lovagias ügyére vonatkozólag a következőket tartjuk szükségesnek Önnel tudatni.

Megbizása értelmében a folyó hó 22-én dr. Matolay Károly urnál a Félixfürdőben megjelentünk s nevezettől az Önnel szemben, a f. hó 11-én elkövetett szóbeli sértésekért elégtételt kértünk.

Dr. Matolay Károly ur azonban kijelentette, hogy elégtételt adni nem hajlandó és pedig 1-ször azért, mert a sértés óta 11 nap telt el; 2-ször azért, mert Ön az esetet, az ő értesülése szerint, annak befejezése előtt fünek-fának elbeszélte és végül 3-szor azért, mert Ön ellene minketőlük felettes hatóságánál az uradalmi jószágkormányzásnál jelentést tett s ekként reá pressiót akart gyakorolnia.

Midőn Önt erről értesíteni kötelességünknek tartjuk, egyuttal kijelentjük, hogy az ügyet az Ön részéről a lovagiasság szabályai szerint befejezettek tekintjük és pedig azért, mert a késedelmet az elégtétel megtagadására elegendő oknak már csak azért sem tarthatjuk, mivel mindketten ugyanazon kormányzás fennhatósága alatt állván, az ott fennálló szabályok értelmében, előleges jelentés tétel nélkül a lovagias ügy lebonyolítható nem volt s ez egyuttal indokolja azt is, hogy Ön a kormányzásnál jelentést tenni volt kénytelen.

Arra vonatkozólag pedig, hogy Ön az esetet fünek-fának elbeszélte volna, Ön kijelentette nekünk, hogy ez a valóságnak meg nem felel s ez az elégtétel megtagadására különben sem elegendő ok.

Kelt Nagyváradon, 1906. augusztus hó 22-én.

Teljes tisztelettel:

Békésy Jenő,
Dalmy József.

Ehez a nyilatkozathoz magam részéről csak annyit teszek hozzá, hogy dr. Matolay Károly urral szemben kénytelen vagyok az ügyet büntető utra terelni.

1747.

Berzátzy Mihály.

Berczenei szilvát

pálinkafőzésre, hektoliterenként *hat koronáért* vásárol az Érmelléki részv. társaság, Nagypiac-tér 10. sz.

1739.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 27.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—

* E rovat alatt közöltékért nem vállal teletlőséget a Szerk.

Közúti vasut — — — — 594.—
Városi villamosvasut — — — 327.50

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Csödtőmegeladási hirdetemény.

Alolított csödtőmegeladónok ezennel közölni teszem, hogy *vagyonbukott Ajtay Gyula és Társa divatárú* kereskedő csödtőmegeladói tartozó a csödtőleltár 1—819 tételei alatt felvett 17685 korona 76 fillér beszerzési és 10874 korona 45 fillér becsértékű áruk és üzleti felszerelés, továbbá a leltár 820—837 tételei alatt felvett 943 korona beszerzési és 302 korona becsértékű butorzat, akár együtt, akár külön, *zártajándékos versenytárgyalás* útján fognak eladatni:

Venni szándékozók tartoznak ajánlataikat zárt borítékban 1906 évi szeptember 15-napjának déli 12 órájáig alolított tőmegeladónoknál (Fő-utca 10. Stern-palota) beadni s az ajánlathoz 10-% bánatpénzt készpénzben letenni.

Ajánlatot lehet tenni úgy a jelenleg is érvényben lévő boltbérleti szerződés (évi 900 korona boltbér) jövő évi május 1-ig történendő átvállalásával vagy e nélkül.

Aki az eladásra hirdetett árukat megtekinteni óhajtja, az alulírt tőmegeladónoknál napokint a hivatalos órákban bejelentkezhetik.

A csödtőválasztmány a beérkezett ajánlatok tárgyában *folyó évi szeptember hó 15-ik napján déli 12 órakor* a választmány elnökénél *Dus László városi főügyész* ur hivatalos helyiségében (városháza) tartandó ülésen fog határozni, fenntartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszaautasítani, az árverést azonnal szóbelileg folytatni esetleg az árukat más módon értékesíteni.

Sem a tőmegeladónok sem a választmány nem vállal szavatosságot az ezennel eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Vételári és egyéb illeték vevőt terheli s vevő köteles a vételárat (8) nyolc nap alatt a tőmegeladónok kezéhez készpénzben kifizetni s a megvett árukat azonnal átvenni, esetleg elszállítani.

Ha a vevő a fenti feltételeknek eleget nem tenne, különösen ha a kikötött határidőben a vételárat kifizetni, vagy az árukat átvenni esetleg elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruk vevő kárára és veszélyére fognak értékesíteni, az esetleg elérendő többlet az azonban igényt nem tarthat.

Nagyvárad, 1906. Augusztus 28.

Dr. Imrik Gusztáv,
ügyvéd, csödtőmegeladónok.

Eladó ház.

Olasziban a Lukács György-utca sarkán levő 1-ső számú, három utcára néző sarokház, hol ma szálloda és vendéglő van, tehermentesen szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Házat keresek megvételre

fásított udvarral vagy kerttel. Ajánlatot kérek »Jó ház« jelige alatt a kiadóhivatalba.

A hatóságilag engedélyezett végeladás!

A Fábry Testvérek

Fő-utcai Moskovits-féle palotában
lévő üzlethelyiségében már csak rövid
ideig tart.

Az összes áruk: Kalapok, cipők, ingek,
zsebkendők, vásznak, sifonok, szallagok, bar-
hetek, bélésárúk, csipkék, fiu- és leány ci-
pők és csizmák, férfi, női és gyermek haris-
nyák, pamutok, himzések nagyban és ki-
csinyben minden elfogadható árban el-
adatnak.

Üveg iroda, bolti állványok, gázberendezés,
több gázlámpa, nikkel kirakat állványok, áru
dobozok

igen olcsón eladók

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvételik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Üzlet áthelyezés!

A már 18 év óta fennálló óra — ékszer
és látszer üzletem, óra javító műhe-
lyem a Fekete Sas szálloda épületének
lebontása folytán

Fő-utca Orsolya zárdá épületébe

(Kiss Dávid dohányzózsádjai során) helyez-
tem át, s azt Szilágyi Géza és Társa törvény-
széki bejegyzett cég alatt folytatom. Rak-
táromon nyenyegzői, keresztelési, bérnálási,
névnap s más alkalmakkori ajándék tárgyak
igen izléses választékban találhatók.

A n. é. közönség szives bizalmát továbbra
is kéri

kiváló tisztelettel
Szilágyi Géza órás
Fő utca

Egy tanonc felvétetik.

Baross-utca 60—sz. házban egy
modern uri lakás fürdőszobából s a
hozzátartozó mellékkeliségekkel **1906
november 1-től**, valamint ugyanott
egy udvari magtár és aszfaltozott pince-
helyiség minden órán kiadó.

Értekezhetni a Polgári takarékpénz-
tár részvénytársaságnál **Kossuth La-
jos-u. 4 sz.**

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy izzólámpa körtéket tással egyenként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes
fényképesz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek- ugyancsak kartell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** egy-
gyenként 1/5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
árai mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

s erőátviteli berendezések felszerelését, hővítését, atalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló
szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

*Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű*

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Telefon 458 sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház
és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes
asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezeséggel.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel:

WALLERSTEIN FERENC.

Saját műhely Nagyvárad, Zöldfa utca.